

VAS-ÉS FÉMMUNKÁS

Foata oficială a Uniunii Muncitorilor în Fer, Metal și Chimică din România // A romániai vas, fém, vegy iipari munkások országos szövetségének hivatalos közlönye

Abonamentul: un an 100 lei, jum. an 50 lei
TELEFON 4-50-13

Apare la 1 ale fiecărei luni // Megjelenik minden hó elsején

Redacția și Administrația:
BUCUREȘTI, STR. CAZARMEI No. 11

Az élelmiszer és közszükségleti cikkek árainak emelkedése

Az elsődrendű közszükségleti cikkek és általában az ipari termékek április óta nagy arányban emelkedésen mentek át. Az élet megdrágult minden vonatkozásában, csak a munkások és tisztviselők fizetései maradt meg a régi szinten, sőt még le is szállt. Április 1-től az állam új adókat vezetett be, az államvasutak pedig megdrágították úgy a személy, mint a fuvardíjakat.

A munkabérek leszállítása egyrészt és az általános drágulás másrészt, úgy a munkásokat, mint a fogyasztókat, nagyon kényes helyzet elé állították.

A proletárcsaládok háztartásának egyensúlya teljesen felbillent; a mai munkabérek nem elegendők a legalacsonyabb élelnívó fenntartására sem. A nyomor mindjobban mélyül. Másfél hónap alatt, az az március 31-től május 12-ig a husarak 30—40 százalékkal emelkedtek.

A nyersbőrök és feldolgozott áruk emelkedése

A nyersbőrök és feldolgozott áruk emelkedése. Egy év leforgása alatt a nagy marha bőrök 136—180%-kal; a növendék bőrök 136%-kal, a szopóborjú bőrök 76—109%-kal; a disznóbőrök pedig 154%-kal emelkedtek. Így a bőrök nagyobb árat értek el, mint a husarak.

A nyersbőráruk emelkedése befolyásolta a feldolgozott áruk emelkedését is; így a nehéz és könnyűtalp áruk 40—50%-kal, a branszol 48%-kal, a belföldi boxbőrök 15—16%-kal, a chevreaux (sevró) bőrök 10—12%-kal emelkedtek.

A cipőárak emelkedése

Egy év alatt, azaz 1936 március 15-től 1937 március 15-ig a cipőárak 11—30%-kal emelkedtek.

A textil árak emelkedése

Április 1-től a gyapot árak 7%-kal emelkedtek. Azonban az előző hónapokban (márciusban) ezen áruk még 8%-os emelkedésnek voltak alávetve és így a textilárak általános emelkedése 15%-os.

Aggasztó hírek mindenfelől

Az ország minden tájáról, minden városából nagy arányú emelkedéseket jeleznek. A legnehezebb helyzetben a munkások, tisztviselők és nyugdíjasok vannak. A munkabérek már a munkás minimális élelmiszerellátását sem tudják biztosítani, nem beszélve arról, hogy a drágaság előtt is a munkabérek alul voltak a létminimumon.

Az élelmiszerárak 35—40%-al emelkedtek — A vasipari termékek szintén emelkedtek

Minden kategóriához tartozó vasipari cikk ára emelkedett. A betonvas néhány hónap leforgása alatt 150%-kal emelkedett. A platinvas 3 lejről 6 lej 20 banira emelkedett kilogramonként, vagyis 110%-kal. Az ócskavas ára 2 lej 50 baniról 5 lejre emelkedett kilogramonként, vagyis 100%-al. A cink 126 lejről 196 lejre emelkedett kilogramonként, vagyis

56%-al. Az állami üzemek által termelt öntöttvas kilogramonként 3 lej 30 baniról 5 lej 20 banira emelkedett, vagyis 58%-kal.

A fekete lemez, cink lemez, cinezett és ölmözött lemezek kilogramonként 4 lejjel emelkedtek. A kereskedelmi vas 0.70 banival, míg a kötegvás 1 lej 20 banival emelkedett kilogramonként.

A szegárok 1 lej 50 banival emelkedtek kilogramonként, amelyhez még 0.75 bani fogyasztási adót róttak ki és így az összemelkedés 2 lej 25 bani kilogramonként.

A drágaság okai

Az élet megdrágulásának indokai, a spekulációt hozzák fel. Nagyon valószínűtlen azonban az, hogy az ország összes kereskedői meggyeztek volna egymás között az árak emelkedésében. Tömörültek talán az összes tejesek, mészárosok, élelmiszerárúsok, a textil, bőr és vasipari gyárosokkal avégett, hogy emeljék az árakat? Az igazságot másutt kell keresni. Az aggasztó helyzet, amelybe jutottunk, nem annyira a spekulációnak, mint inkább azon gaz-

dasági tényeknek a következménye, amelyekhez a kormány tudatosan, vagy tudatlanul folyamodott.

Az élet drágulásának egyeilen lehető magyarázata az, hogy megszorították, azaz felhigították a pénzmennyiséget. A kormány újraértékelte az aranyállományt és az ebből keletkezett jövedelem egy részét belevitte a pénzforgalomba. Ha az árak megmaradnak, azt a következtetést kell levonjuk, hogy a spekulációk elleni bármilyen intézkedés meddő és emelni kell a munkabéreket. A munkabérek emelkedését a kormánynak kellene szorgalmaznia. Ha a munkabérek nem emelik fel jóakarattól, fel fognak emelkedni jóakarattól nélkül is. A munkások akarva, nem akarva, meg kell hogy kezdjék mindenütt a munkabérek emelése iránti mozgalmakat. Hasonló állapotokon mentek át egyébként Anglia, Franciaország, az Egyesült Államok és Japán.

A kormány egyelőre intézkedéseket tesz az árdrágítók megfékezésére, olyan értelemben, hogy közli a közszükségleti cikkek napi árait. Véleményünk szerint ez az intézkedés nem éri el a kívánt célt, mert a kereskedők a kijelölt árakat nem veszik figyelembe.

Az élet drágulása gazdasági okok következményéből fakad és így a kérdéshez alapvetően kell hozzányulni: Az összes kategóriákhoz tartozó munkások munkabéreit kell emelni az élet drágulása arányában.

Uj kollektívszerződés Clujon

A cluji „Dermata“ műveknél dolgozó szaktársak kollektívszerződése ez év május 1-én járt le. Az új szerződésre vonatkozó tárgyalások már a lejárat előtt megkezdődtek, azonban a tárgyalások nem vezettek eredményre, mert a gyár igazgatósága csak a régi kollektívszerződést volt hajlandó aláírni, míg a munkások a szerződés egyes pontjainak megváltoztatásához ragaszkodtak. Végre hosszas tárgyalások után sikerült a két fél álláspontját annyira összehangba hozni, hogy május 15-én a felek aláírták a szerződést, amely érvényes 1938 május 1-ig.

Az új kollektívszerződésben az eddig szerzett jogok érvényben maradtak. A jelen fizetésekre 5 százalékos fizetésemelésben részesültek a munkások, tekintettel, hogy a piaci árfelvételezések 5%-os emelkedést mutatnak.

A jelen fizetés-rendezéssel a tanult vas-munkások átlagos órabére 23 lei. A segédmunkások átlagos órabére 13 lei.

A kollektívszerződésben újításként szerepelnek a következő kitételek:

A gyár kötelekéből vasmunkást munkahiány miatt, vagy igazságtalanul, illetve kellő indok nélkül elbocsátani nem lehet.

Az új szerződés szerint a bizalmiférfiak minden héten egyszer az üzem főmérnökével tanácskozára ülnek össze, hogy bármely fél részéről történt sérelmeket és panaszokat megvizsgálják és azokat orvosolják. Ha a bizalmiférfiak a főmérnökkel a vitás kérdések felett nem tudnak megegyezni, akkor az ügy a panaszbizottság elé kerül, mely véglegesen dönt az ügy fölött. A panaszbizottság áll két igazgatósági tagból és négy munkásból. A panaszbizottság elnöke a vezérigazgató, vagy annak helyettese.

A „Dermata“ gyári szaktársak kollektívszerződése az ország legjobb kollektívszerződése közé tartozik. Természetes, ezeket az

eredményeket nem egy csapásra érték el. Nem pillanatnyi szalmalángszerű lelkesedésnek az eredménye, hanem a kitartó munkának. A Dermata gyári szaktársak nem egy pár hetes, vagy hónapos tagjai a szervezetnek, hanem mind régi kipróbált, öntudatos és felvilágosodott szervezett munkások, akik tudják, mit jelent a szervezet és a szervezet útján nehezen elért eredmények, amely eredményeket tudják értékelni és megőrizni. Tudatában vannak, hogyha kitartanak a szervezethez, az összetartás mellett, úgy az eredmények maradandók lehetnek és azokat fokozni lehet, míg ha elhagyják szervezetüket, minden fáradságuk és küzdelmük kárba vesztet. A Dermata gyári szaktársak összetartása követésre méltó példaként szolgálhat mindazon üzemek munkásainak, akik csak átjárónak tekintik a szakszervezetet, akik csak akkor találják meg a szakszervezetek ajtaját, amikor bajban vannak, s azután ismét ismeretlen fogalomává válik előttük a szakszervezet. Csak kitartó és áldozatkész munkával lehet a boldogulás útját egyengetni.

A belga testvérszövetség 50 éves

Az ősz folyamán lesz 50 éve, hogy Belgiumban az első vasipari munkások kongresszusát megtartották a brüsszeli fém- és gépipari munkásszervezetek kezdeményezésére. Ezen 14 szervezet küldöttei jelentek meg 3400 tag képviselővel. A Fémipari Munkások Federációja végleges megalakulása azonban csupán egy évvel később történt meg. Amikor 1912-ben a Federáció alakulásának 25 éves jubileumát ünnepelte alakult át a jelenlegi alakjában a Fémipari központ. Ez idő szerint az országos szövetség meghaladta a 100.000-es taglétszámot. A szövetség félévszázados jubileuma alkalmából olyan irányú propaganda indult meg, hogy a szervezeten még kívül álló vasipari munkásokat beszervezzék.

A kartellek természetrajza

A kapitalizmus fejlődésének tetőpontján, a múlt század második felében jelentkeznek először új társadalmi és gazdasági alakulatok, eleinte bizonytalanul mozgó szervezetek, kapitalisták különös szövetségei, amelyekből csakhamar a kartellek és trösztök nőnek ki. Amikor megszülettek, senki sem sejtette még a jelentőségüket. Legfőbb néhány szocialista mutat rá, hogy a tőkeközpontosítás új szervezetei siettetik a kapitalizmus korának bukását. A polgári közgazdászok örömmel üdvözölték ezeket az új gazdasági csodálényeket. Természetes, hiszen a nyereségek állandósítását, a hasznok rögzítését várták tőlük. A kartell és a tröszt a kapitalista vállalkozók olyan egyesülése, amelynek célja a verseny korlátozásával vagy teljes megszüntetésével az átlagosnál magasabb profit biztosítása. De ezeken a közvetlen célokon túl, a kartellektől várta a polgári világ a válságok legyőzését, hogy az egész piacot átfogó szervezetükkel alkalmazkodni tudnak majd a piac mozgásához és a kapitalista világot így mentesítik a gazdasági földrengésektől. Ennek pontosan az ellenkezője következett be: a kartellek kora a mindennél pusztítóbb, mindennél mélyebb gazdasági katasztrófák kora. Hogyan jutott ide a kartellgazdálkodás? Hogyan fordult ezeknek a szervezeteknek a szerepe a visszajára annak, amit reméltek?

A kartellek fajai

A kartellszervezetek a társadalomgazdaság mammutjai, elefántjai, orrszarvúi, vagy talán még jobban hasonlítanak a föld őskorának óriás hullóihéz, a háznagyságu ősgyíkokhoz, a páncélostestű, lomha óriási madarakhoz. Sokféle kartell van. Az egyik csak az *eladási feltételeket szabályozza*, a csomagolást, az áru válogatását, a másik már az *eladási árakat* is szigorúan megszabja. Még fejlettebb kartell az, amelyik a *termelés mennyiségét* is szabályozza; ilyenek például a nemzetközi *acélkartell* vagy *cukorkartell*. További fejlődést jelent, ha a kartell a szervezetéhez tartozó összes vállalatok nyereségét egy közös *pénztárba* gyűjti össze és azt azután a kartell-tagok közt aránylagosan szétosztja. A következő fokot azok a kartellek jelentik, amelyek *fólosztják egymásközt a piacokat*. A gazdasági szervezetek leghatalmasabb formái azonban azok, amelyek már az *árak eladását is központosítják*, egységesítik, sőt egy lépéssel tovább is mennek — és itt érik el a kartellek a trösztfejlődést — *egyesítik magát a gyártást*, egyetlen szervezetbe foglalják össze a termelő üzemeket is. A kartelleknek akarmelyik fajtája összekapcsolódhat olyan kartell-szervezettel is, amelyik az iparág nyersanyag, félgyártmány- vagy munkaerő-szükségletét akarja szabályozni. Ezek a *vásárlókartellek* diktálják a termelőknek az árakat (amint a cukorgyárak a répaárakat), vagy rákényszerítik egységesen a munkásokra az alacsony béreket. De valamennyi alakulás és kartellforma megegyezik abban, hogy *kiváltáságra, monopoliumra törekszik*: egyedül akar lenni a piacon, lehetőleg minél nagyobb piacon. Ime, újra hasonlítanak azokhoz az őslényekhez, a föld harmadkorának hatalmas testű állataihoz, amelyek falánkságukkal minden kisebb lényt kipusztítottak maguk körül és egész világrészeket uralkodtak.

A legidősebb kartellek egyike a *Rockefeller-féle petroleumkartell*, amelyikből a nagy amerikai *petroleumtröszt* fejlődött ki. 1867-ben alakult meg három petroleumfinomító egyesüléséből mindössze 500.000 dollár alaptőkével a Rockefeller, Andrews és Flagler cég. 1870-ben változtatták meg a vállalat nevét a később világhírű Standard Oil Company-vé; ekkor még csak a petroleumfinomítás 4 százaléka volt a kezén. Rockefeller vállalatát vad harcok során gázolta le versenytársait, előfordult, hogy a Standard Oil érdekköréhez tartozó vasúttársaság és a szomszédos vasúttársaság között (az Egyesült Államokban a vasutak is magánvállalatok) *valóságos háború folyt* sinrobbantással, állomásépületek megostromlásával. 1882-ben 39 társulat *szövetkezéséből született a petroleumtröszt*. A szervezeti formákon az amerikai trösztellenes

törvények hatása alatt változtattak, de a lényeg megmaradt.

A kartellek megdrágítják az élelmiszereket, a tüzelőanyagot, az ipar legfontosabb termékeit, vasat, építőanyagot, a textil-kartellek megdrágítják a ruházatkodási cikkeket.

A kartell-gazdálkodás csődje

A kapitalizmus *hanyatlását jelzik* ezek az egész világot beárnyékoló kartell- és tröszt-szervezetek. Mintha tényleg az ősi állati fejlődés ismétlődne meg. Az *ősgyíkok* ott éltek a harmadkor meleg mocsaraiban, *egyre lomhábbak és nagyobbak lettek*, tarajos páncéljaik egyre vastagabbra és sulyosabbra nőttek. Mint *eleven hustornyok* dülöngtek a nedves, lápos erdőségeken. Gyilkos harcokat vívtak egymással és *egyre adázabb és adázabb fegyverekkel*, óriás karmokkal, szakító agyarakkal, tuskés csontpáncéllal rontottak egymásra. Amíg irtózatos sulyuk, tehetetlen lomhaságuk *bele nem fullasztotta mindannyiukat a süppedő mocsarakba*.

A kartellek is egyre nagyobb és sulyosabb fegyverzettel vértetik föl magukat, hogy biztosítsák a kiváltásaikat, hogy leigázhassák a maguk piacait. De a kapitalizmus reményei nem valósulnak meg: a kartellek irtózatos nagy szervezete *megfosztotta* a kapitalizmust a könnyedségétől, a rugalmasságától, az alkalmazkodóképességétől. A ravaszul fölépített tornyok, amelyek egész világrészek iparágait egyesítették egyetlen építménybe, *bizonytalanul ingadoznak*. A kapitalizmus *nem szabályozta* a válságokat a maga kartelljeivel és trösztjeivel — *hanem állandósította*.

A tervszerűségnek, az előrelátó, a szükségletekkel számoló gazdálkodásnak a szervei *lehetnének* a kartellek. De csak lehetnének elméletben. A valóságban a *különprofit*, az erőszakkal kisajtolt *monopoliumnyereség* szervei. Nem tudják a gazdasági életet tervszerűen irányítani, mert ez már szocializmus volna. *És nem lehet szocializmust csinálni kapitalista fejvel, kapitalista gazdasági szervezetekkel*. A kartellek formájukban a jövő felé mutatnak,

mert központosítják a termelést. De *megragadnak a múlt mocsarában*, mert csak a magánhasznót szolgálják. Valamikor egy kollektív, értelmes, a tömegek javát szolgáló társadalom emberei úgy nézhetnek majd vissza rájuk, mint egy *elsüllyedt világ* nehézkes, otromba, értelmetlen *öslényeire*.

* * *

Nekünk is van már törvényünk a kartellek szabályozásáról és ellenőrzéséről. Ezt a törvényt dekrétum útján léptette életbe Pop Valér ipar és kereskedelemügyi miniszter és május 9-én jelent meg a Monitorul Oficial (Hivatalos Közlönyben). Már maga a cím is „A kartellek szabályozása és ellenőrzése” megmondja azt, hogy nem egyéb, mint nesze semmi, fogd meg jól. A törvény indoklása két tényre támaszkodik: A mezőgazdasági és ipari termékek közötti egyensúly fentartása és annak szükségszerűsége, hogy az árdrágítókkal szemben a népet megóvják. Ha ennek az intenciónak akart volna érvényt szerezni a kereskedelemügyi miniszter, akkor egyszerűen meg kellett volna szüntetni a kartelleket. Azonban a miniszter csak szabályozni és ellenőrizni kívánja ezeket és a törvény útján alkotott kartellellenőrző bizottságban sietett helyet biztosítani a gyáriparosok szövetségének. Ha tehát a gyáriparosok szövetsége sulyával és tekintélyével hivatott irányító szerephez jutni ebben a bizottságban, akkor semmi aggodalomra nincs okuk a kapitalistáknak, mert nem fogják a törvényt alkalmazni, odáig úgy sem jutnak el. Megszüntetni kell a kartelleket, ugyanezt a véleményt nyilvánította Madgearu volt pénzügyminiszter is. Szerinte az összes agrárállamok másképpen oldották meg a kartell és tröszt kérdését: megszüntették ezeket. Még Lengyelország is, amely fejlettebb ipari stádiumban van, mint a mi országunk, ugyancsak megszüntette a kartellt.

Ha azonban kormányra jut a nemzeti parasztpárt, vajjon megszünteti-e a kartelleket? Egész bizonytalansággal a kartellek tovább fognak élni, nem fogja őket megszüntetni Madgearu sem.

A nép verét kiszipolyozó kartellek megszüntetése csak a proletár osztály műve lehet. A kartellek elleni leghatásosabb eszköz az *osztálytudatos szervezkedés*.

Egy igazságos ítélet

A mai társadalmi rendszerben nap-nap után tömérdek igazságtalanság történik a proletársorsban élő embertársainkkal, az élet minden megnyilatkozásában. A gyárak, műhelyek, üzletek fizikai foglalkozásu proletáiraival csak úgy, mint az intellektuel elemekkel. Sajnos, az igazságtalan eljárásokra a szegény és a legtöbbször védtelen emberek nem találunk orvoslást. Elszenvedik a velük szemben történt bántalmakat, napirendre térnek felette és járnak tovább a szenvedések kálváriáját. Miért mindez? Mert a legtöbbször szervezetlenül, támasz és tanács nélkül állanak minden bajuk és bánatuk mellett. A szegény ember sorsával, bajával senki sem törődik. De ki is törődjön, ha nem ő maga. Ennek a ténynek a felismerése vezette rá az öntudatos munkásokat arra, hogy saját osztálytársaival szervezetbe tömörülve, a kölcsönös segítségre támaszkodva védjék az összesség és külön-külön az egyes személyek érdekeit is akkor, amikor azokat sérelmek és támadások érik. A munkásság részére az a terep, ahol ezt a védelmet megtalálhatja, az osztályharcos szakszervezet.

De lássuk csak az esetet, amit itt el akarunk mondani. Clujon, a Junász gyár igazgatósága Rádd Jenő hegesztő szaktársat, ki a gépműhelynek bizalmija volt, elbocsátotta, mert engedély nélkül egy szerszámot csinált magának, melyet a gyárban kellett volna használnia.

A kollektív szerződés előírja, hogy bizalmiak még munkahiány miatt sem lehet felmondani és így a gyár igazgatóságát a szakszervezet beperelte kártérítésért.

A törvényszék végső fokon kötelezte a gyár igazgatóságát, hogy a kollektív szerződés lejártáig a Rádd fizetését folyósítsa. Vagyis ügyvédi költséggel együtt, több mint 40.000 leit kell fizessen a gyár.

Hányszor hallunk sirámos, gyáva kijelen-

téseket szervezetlen munkásoktól, hogy nem merünk szervezkedni, mert a gyáros azonnal „kirug” ha megtudja. Arról azonban hallgatnak, hogy a gyáros akkor is kirugja, ha nem szervezkedik, amikor a gyárosnak úgy tetszik. A kapitalista nem ismer kegyelmet és főként soha nem ismeri el a munkásoldalon levő igazságot. A munkásság kell kiverekedje a maga igazát. De mennyi bántalmat és sérelmet kell elviselnie a szervezetlen munkásnak anélkül, hogy arra orvoslást találna. Mert a szervezetlen munkás mögött sem a munkástársai nem állnak, sem pedig a szakszervezet, ahol támogatásban és védelemben részesülhetne. Az itt felhozott eset világos bizonyítéka annak, hogy mit jelent a munkásnak a kollektív szerződés és a szakszervezet. Mennyi könnyet, bajt és keserűséget kerülhet el, ha a szakszervezet és a munkások öntudatosan mellette állanak úgy, mint az a cluji Junász gyárban Rádd szaktárral történt.

Nagymennyiségű kávépusztítás

Nyomorgó emberek milliói és az élelmiszerek elpusztításának végeszakadatlan sora — ez jellemzi a mai kapitalista rendszert. Unalmas lenne, ha nem volna olyan szomorú, annyira hétköznapi lett a pusztításnak végeszakadatlan sora — a kávé elpusztításának ténye. Braziliából erre vonatkozólag újabb adatok jelentek meg. Eszerint ez év február első két hetében 1.12 millió zsák kávé pusztítottak el. Ezzel a mennyiséggel 1931. év óta az embermilliók által olyan hön óhajtott élelmiszerekből 41.62 millió zsák kávé semmisített meg s mivel egy-egy zsák 60 kgr. mennyiséget tartalmaz, a megsemmisített mennyiség összesen 2.5 milliárd kilogram. Olyan óriási mennyiség ez, hogy a világ összes lakóinak fejenként egy egész és egy negyed kilogramot lehetett volna juttatni belőle.

Csoportjaink évi közgyűlése

PETROSANI

Petrosani szaktársaink április hó 25-én tartották évi közgyűlésüket. A közgyűlést Gárbovean szaktárs nyitotta meg. Majd a dalárda munkásdalokat énekelt. Elnök szaktárs az évközben elhalt tagokról emlékezett meg, mire a közgyűlés felállással adózott az elhalt szaktársak emlékének.

Droblits István szaktárs a múlt évi jegyzőkönyvet olvasta fel, miután Gárbovean elnök szaktárs kimerítő jelentésben számolt be a csoport múlt évi aktivitásáról. Groh Ferdinand szaktárs a pénztári jelentést terjeszti elő és Budai szaktárs az ellenőrök részéről jelenti, hogy a pénztárt rendben találták. Petka N. könyvtáros szaktárs jelentése következik. Az előterjesztett jelentés szerint a könyvtárnak 778 drb. könyve van. Az év folyamán 300 tag 2400 esetben vette igénybe a könyvtárt.

A közgyűlés a jelentéseket tudomásul vette, majd az új vezetőség választását ejtették meg. Az új vezetőség névsora a következő: Elnök: Gárbovean Simon, alelnökök: Kiss János és Krakovszki Lajos, titkárok: Droblits István és Ardelean Mihály, pénztárnokok: Andrei János és Groh Ferdinand, könyvtárosok: Petca Nicolae. Vezetőségi tagok: Stanciu József, Horváth József. Póttagok: Loy Arcadie, Ciminga László és Kiss Károly. Ellenőrzőbizottsági tagok: Medgyesi Dezső, Budai Sándor és Onisor József. Ellenőrzőbizottsági póttagok: Vinca Ioan és Gombos András. Gondnok: Imecs Tamás és Hajas János.

A közgyűlés az előterjesztett 1937. évi költségvetést szavazta meg. Kiss szaktárs javaslatot tesz, hogy a csoport ünnepélyes keretek között tartsa meg fennállásának 20-ik évfordulóját. A javaslatot egyhangulag elfogadták a közgyűlés tagjai. Több helyi ügy elintézése után, a közgyűlés véget ért.

A N I N O A S A

Az aninoasai vasas csoport április hó 18-án tartotta évi közgyűlését. Napirend előtt Bodca elnök szaktárs az elhalt tagokról emlékszik meg. Az elnöki megnyitó beszéd után, Pasca szaktárs a múlt évi jegyzőkönyvet olvasta fel. A csoport múlt évi működéséről Bodca szaktárs tartott részletes beszámolót. Loy szaktárs a pénztári- és Egetboros szaktárs az ellenőri jelentést terjesztették elő. Többek felszólalása után a jelentéseket a közgyűlés tudomásul vette és a régi vezetőségnek a felmentést megszavazta.

Az új vezetőség választásának eredménye a következő: Elnök: Wechtel Ferenc, alelnök: Egetboros Sándor, titkár: Péter József, pénztárnok: Loy János. Vezetőségi tagok: Ábrahám Péter, Bud Mihály, Bogya Alexa, Osváth Anton, Schüt György. Póttagok: Szász József, Pasca György, Serban István. Ellenőrzőbizottsági tagok: Társi Károly, Társi József és Crisan Avram. Ellenőrzőbizottsági póttagok: Sortean Traian és Stemoszky Péter. Könyvtárnok: Konya Albert. Bizalmiférjak: Thalmaier Anton, Vrabel Ferenc, Konya Albert, Kántor József és Nagy Sándor.

Gárbovean szaktárs üdvözölte a közgyűlést és lelkes szavakkal kitartó munkára hívta fel a jelenlevőket. A költségvetés megszavazása után Wechtel szaktárs az új vezetőség nevében mond köszönetet a megnyilvánult bizalomért és igéri, hogy a legjobb tudásuk latbavetésével fognak munkálkodni a szervezet érdekében. Ezzel a mindvégig fegyelmezett közgyűlés véget ért.

V U L C A N.

A vulcani csoport május hó 16-án tartotta évi közgyűlését. A közgyűlést Luran N. szaktárs nyitotta meg, megállapítja, hogy a tagok kellő számban jelentek meg és így a gyűlés határozatképes. A napirend ismertetése után Oprea szaktárs a múlt évi jegyzőkönyvet olvasta fel.

A jelentések során Luran szaktárs ismertetést nyújt a csoport múlt évi működéséről. Zólyomi szaktárs a pénztári, Rauscher szaktárs az ellenőri, Szép és Jaminszky szaktársak a könyvtári jelentést terjesztik elő. A jelentésekhez hozzászóltak: Rozsnyai, Rauscher, Téglás és Csegezi szaktársak. A jelentések feletti vita elhangzása után a közgyűlés tudomásul vette a vezetőség jelentését és a felmentvényt megszavazta.

Az új vezetőségbe a következő szaktársakat választotta meg a közgyűlés:

Elnök: Luran Nicolae, alelnök: Kibédi L. Géza és Téglás Gábor, titkárok: Oprea Petru és Bobar János, pénztárnok: Zólyomi Ferenc. Könyvtárnokok:

Bloch György, Szép Gyula és Novák József. Vezetőségi tagok: Rozsnyai Sándor, Maximciuc Gheorghe, Balázs Ferenc, Fromandi Albert, Popescu Nicolae és Péter Kelemen. Póttagok: Zaharanszky Lajos, Szántó János és Balka Béla. Ellenőrzőbizottsági tagok: Rauscher Rudolf, Téglás Márton és Jaminszky Ferenc. Ellenőrzőbizottsági póttagok: Vas András, Vlădulescu Albert.

A közgyűlést a Szövetség és a kerület nevében Gárbovean szaktárs üdvözölte.

Az 1937. évi költségvetés megszavazása után a közgyűlés határozatot hoz, melyben utasítja az új vezetőséget, hogy kövessen el mindent az iránt, hogy a csoport részére munkásotthont vásároljon, amely akcióhoz a szervezet tagjai minden támogatást megadnak.

A mindvégig lelkes hangulatú gyűlést Luran elnök szaktárs zárta be.

P E T R I L A

A petrilai helyicsoport április hó 4-én tartotta rendes évi közgyűlését, Biró szaktárs elnökléte mellett. A Szövetség és a kerület részéről Gárbovean szaktárs vett részt a közgyűlésen. A múlt évi jegyzőkönyvet Szedlacsek szaktárs olvasta fel. Azután Biró szaktárs minden irányban kiterjedő jelentésben számolt be a helyi csoport múlt évi működéséről. Kiemeli jelentésében, hogy végre sikerült a szaktársoknak saját otthont szerezni a helyicsoport részére és egyben köszönetét fejezi ki mindazon szaktársoknak, akik anyagi áldozattal járultak hozzá az otthon vásárlásához.

Oprea szaktárs a pénztári és Dimény szaktárs az ellenőri jelentést terjesztik elő, amit többek hozzászólása után a közgyűlés tudomásul vett. A régi vezetőség felmentése után az új vezetőség választására került a sor, amelynek tagjai a következő szaktársak lettek: Elnök: Biró János, alelnök: Forró József és Dimény András, titkár: Szedlacsek Géza, pénztáros: Oprea György, könyvtáros: Kovács Ernő, első bizalmiférj: Berecz Károly. Vezetőségi tagok: Dovici Mihály, Hiszem Sándor, Szabó Lőrinc, Szuhán József, Podráczki Aladár, Alb Lajos. Póttagok: Barkóczi Mihály, Moldovan Gligor és Schenk Emanuel. Ellenőrzőbizottsági tagok: Bianki Péter, Klemenc József és Knebel Ferenc. Ellenőrzőbizottsági póttagok: Boros Márton és Imling Károly. Házgondnok: Tura János.

Gárbovean szaktárs üdvözlő beszéde után az 1937. évi költségvetést szavazták meg. Biró szaktárs javaslatára a közgyűlés havi 20 lei külön járulékot szavazott meg az otthon fentartási költségeinek fedezésére, mely után a közgyűlés lelkes hangulatban véget ért.

C A L A N

A caláni helyicsoport május hó 3-án tartotta évi közgyűlését. A gyűlést Pogánszky szaktárs nyitotta meg és egyben kegyeletes szavakban emlékezett meg a múlt év folyamán elhalt szaktársokról. A közgyűlés napirendi pontjainak ismertetése után Timis szaktárs a múlt évi jegyzőkönyvet olvasta fel. Bretfeld Sándor szaktárs a pénztári helyzetről tesz jelentést és Bretfeld Mátyás szaktárs az ellenőrök részéről.

A jelentéseket a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette és a régi vezetőség felmentése után a következő szaktársakat választotta meg az új vezetőségbe: Elnök: Pogánszky János, alelnök: Matner János, titkár: Timis Romulus, pénztárnok: Bretfeld Sándor, könyvtárnokok: Schwartz Mátyás és Kellner Jacob. Vezetőségi tagok: Hummel Albert, Lengvarski József, Lechner Ferenc, Orkony Ernő, Béres István. Póttagok: Platinka Adolf, Szabó Rudolf, Czibula Viktor. Ellenőrzőbizottsági tagok: Bretfeld Mátyás, Sikerle Edmund, Sikerle Imre. Ellenőrző bizottsági póttagok: Bretfeld Ferenc és Tudor Traian.

Gárbovean szaktárs a Szövetség és a kerület részéről üdvözölte a közgyűlés tagjait. Beszélt a szakszervezeti mozgalom szükségességéről és annak hivatásáról, továbbá a vezetőség és a tagok kötelezettségéről. A helyicsoport költségvetésének megszavazása után Pogánszky elnök szaktárs a közgyűlést bezárta.

Nem mulaszthatjuk el a Szövetség részéről egy szerény megjegyzést: Hosszu éveken keresztül Szövetségünk büszkeséggel tekintett caláni szaktársaink példaadó szerveztségére, összetartására és lelkes szocialista szellemben való tevékenykedésére. Sajnos, ez a szellem ma eltűnt caláni szaktársaink lelkületéből. A közömbösség és széthuzás uralja ma a

szaktársaink gondolatvilágát, minek következtében a munkafeltételek, a munkabérek leromlottak, a bánásmód az igazgatóság részéről a régi rabszolga korra emlékeztet. És mindezek tetejében a sárgák szervezete kezd gyökeret verni. Ezek a körülmények igazán nem válnak dicséretükre a caláni vasasoknak, sem az ország többi vasmunkásai előtt, sem pedig azon önfelelőző régi vasas szaktársaink előtt, akik ezelőtt 30 évvel a csoport megalakításáért feláldozták magukat. Sokan üldöztetést, nélkülözést és börtönt szenvedtek, vagy mások vándorbotot fogtak a kezükbe, de nem hagytak meg az okkori idők zsarnokai előtt. Ha ezen áldozatkész és lelkes szellemnek csak parányija volna caláni szaktársainkban. akkor elmondhatnók, hogy: méltók vagytok elődeitekhez. De így bizony az elődök nem igen lehetnek büszkéek az utódokra. Éppen ezért ideje volna, hogy caláni szaktársaink megembereljék magukat és bátorsággal és lelkesedéssel hozzá fogjanak szervezeteik erőteljesebb kiépítéséhez.

Megszüntette a bíróság a reșiței csoport feloszlataására indított eljárását

Még 1935 évben a reșiței csoport ellen feloszlataási eljárást indított az oraviței ügyészség. A feloszlataási eljárás fő indokát az képezte, miszerint a közgyűlés jegyzőkönyvéből megállapítást nyert, hogy a közgyűlésen a munkásdalárda az „Internacionale” közsímet munkásdalt énekelt. Továbbá a közgyűlésen olyan irányú felhívás hangzott el, hogy minden tag egy-egy „agitátora” kell legyen a munkásmozgalomnak, hogy így a szervezkedés eszméje elterjedjen a munkásság széles rétegeiben, mert csak a szervezkedés az egyedüli törvényes harci fegyvere a munkásságnak a kapitalista kizsákmányolás ellen. Az ügyészség ezen felhívásban és az „Internacionale” éneklésében osztályellenes izgatást fedezett fel és másodsorban pedig úgy vélte, hogy a fent elhangzottak a szakszervezet alapszabályával is elvi ellentétben vannak. Tehát, tekintettel arra, hogy a csoport alapszabály-ellenes működést fejt ki, az ügyészség indítványt terjesztett a törvényszék elé a csoport feloszlataására.

Többszöri tárgyalás után május hó 19-én tartott törvényszéki tárgyaláson a bíróság elutasította az ügyészség feloszlataási előterjesztését, megállapítva, hogy a fent idézett vádak nem képeznek alapszabályellenes vétséget és így nem is vonhatják maguk után a csoport feloszlataását. A többszöri tárgyaláson a helyicsoport álláspontját Dâmboviceanu bucurești és Ciulei oraviței ügyvédek képviselték. Ezen törvényszéki ítélettel a csoport elleni hosszan húzó eljárás befejezést nyert.

Bernau Vasile

Súlyos vesztesség érte a mi vasascsaládunkat. Bernau Vasile szaktársunk, a reșiței csoportunk tagja, április hó 30-án, életének legszebb éveiben, meghalt.

Bernau Vasile szaktársunk 1901-ben született Reșiței és a vasesztérgályosságot tanulta.

Már fiatalon, alig 20 éves korában, tagja lett a szakszervezetnek és a pártnak és élete végéig hűségesen kitartott az eszme mellett. Bernau szaktárs nemcsak mint közkatona szolgált a munkásmozgalom érdekét, hanem állandóan, fiatal kora dacára vezetőszerpet öltött be, szaktársai és elvtársai közmelegedésére. A reșiței helyicsoportnak éveken keresztül vezetőségi tagja volt. A Munkásbankban több évig titkári minőségben tevékenykedett, majd a Munkás Fogyasztási Szövetkezet pénztárnoka és a munkás sportszakosztálynak volt az elnöke. Mindezen tisztségek betöltésénél a legnagyobb hűség és önzetlenség vezérelte. Munkálkodásával nemcsak önmagának szerzett tekintélyt és közmebecsülést, de az általános munkásmozgalomnak is emelte erkölcsét és anyagi elhőjét.

Fiatalon, alig 36 éves korában elhunyt szaktársunkat családja és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése május 1-én volt. Utolsó útjára munkástársai nagy tömege kísérte ki és a sírnál Mustețiu szaktárs mondott felette megható bucsubeszédet. Emlékét a nagy vasascsalád kegyelettel fogja megőrizni.

A gazdasági élet felélénkülése és a szociálpolitika haladása

A nemzetközi munkaügyi konferencia június 3-án kezdi meg három hétre tervezett tanácskozásait. Mint minden esztendőben, ez alkalommal is terjedelmes jelentést terjeszt a konferencia elé a Hivatal igazgatója, akinek figyelemreméltó megállapításai vannak a gazdasági és szociális helyzetet illetően.

A jelentés statisztikai adatok alátámasztásával arra mutat, hogy a gazdasági élet felélénkülése az egész világon megállapítható. Számos ipari országban a termelés meghaladta már az 1929 évi konjunktúris idő termelését.

Kétségtelen azonban, hogy a munkanélküliek száma nem csökkent a termelés fejlődésének arányában,

noha e téren is enyhülés történt. Egyes államokban még ma is a munkanélküliek száma sokkal nagyobb, mint volt az 1929 évi válság előtt. A világkereskedelem is javulást tüntet fel, de még mindig 10–15 százalékkal kisebb, mint volt 1929-ben. Ebből az következik, hogy a gazdasági élet felélénkülését az országok belső gazdasági intézkedései mozdították elő, ami azonban nem pótolhatja a nemzetközi kereskedelem felélénkítésére szükséges vámsorompók leépítését és a pénzügyi állandósításának szükségességét. E téren is javulás észlelhető, amelyet főleg a múlt év szeptemberében történt az a megállapodás mozdított elő, mely az Egyesült Államok, Franciaország és Anglia között létesült s amely ugyszólván kitérte a kapukat a gazdasági együttműködés lehetővé tételére. Ez egyben a hat év óta fennálló rideg gazdasági elzárkózás lassu megszűntét is jelenti.

Nem hallgatható el azonban, hogy e kedvező jelenségekre sötét árnyékot vet a fegyverkezési verseny és az ezzel kapcsolatban álló észszerűtlen gazdálkodás. Bizonyos, hogy az örült iramban folyó fegyverkezés élénkítette fel a gazdasági életet és vezetett a munkanélküliség csökkentéséhez, de éppen ezért *jogos az az aggodalom, hogy mindkét tényező nem lehet tartós, mert nem reális alapja a gazdaság fellendülésnek és a munkanélküliség csökkenésének.* Ma ismét előtérbe lépnek olyan jelenségek, hogy az európai és távolkeleti fejlesztett fegyverkezés olyan nyugtalanságot kelt, amely károsan kihat az alig megkezdődő gazdasági élet felélénkülésre.

Harald Butler igazgató, jelentésének további részében kitér a szociálpolitika haladására és felemlíti, hogy az a rideg elzárkózás, amellyel szembe találkozott a munkanélküliség, a munkanélküliség elleni biztosítás, bebizonyította téves mivoltát és beigazolódott, hogy mennyire gazdasági- és államérdek a munkanélküliség támogatása. Ugyanakkor a tények azt is bizonyítják, hogy milyen helytelen felfogás a munkabéremeléséktől való rideg elzárkózás s az a téves elképzelés, hogy az alacsony munkabérek vezethetnek ki a gazdasági válságból.

Viszont a munkaidő csökkenése, a fizetett szabadság és más hasonló szociálpolitikai törekvésekkel szemben súlyos ellenállás és visszautasító magatartás tapasztalható. Nagy elismeréssel nyilatkozik végül az igazgató a francia szociálpolitika gyors kialakulásáról, melyben bizonyítékát látja annak, hogy a demokrácia gyors és hatályos is tud lenni, ha ezt a viszonyok megkívánják.

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal levélforgalma

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal ma már az egész világ szociális problémáit felöleli, következetesen jelentősége is mindnagyobb arányokban bontakozik ki. Ezt élénken bizonyítja levél-forgalmának az évenkénti emelkedése. Beérkezett levelek száma 1934-ben 29.178, 1935-ben 32.091 és 1936-ban 33.832. A Hivatal által elküldött levelek száma 1934-ben 25.540, 1935-ben 27.775 és 1936-ban 28.059. E levélmennyiség 85 állam közötti levelezésre vonatkozik. Sorrend szerint Svájcot kikapcsolva a levelező államok a következők: Anglia, Franciaország, Egyesült Államok, Olaszország, Belgium, Németország, Hollandia, Csehszlovákia, Ausztria, Spanyolország, Lengyelország, Kanada, India, Japán, Allandóan, emelkedik a levélforgalom a tengerentúli államok és a Hivatal között, mely a múlt évben 13.34%-ra emelkedett 8.67%-ról. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal ezt a hatalmas levélbeli érintkezést 24 nyelven bonyolította le és pedig: francia, angol, német, spanyol, olasz; svéd; holland; portugál; norvég, dán, lengyel, bolgár, cseh; orosz; görög, szerb, finn, magyar, eszperanto; török; perzsa; román, japán, és lett nyelven.

Az állatokat már sajnálják...

A világháború hallatlan nagy emberáldozatot követelt. Több mint tízmillió embert szaggattak szét a gránátok, több mint tízmillió ember szenvedte a legszörnyűbb kínokat, több mint tízmillió ember csufos és okatlan elvesztése súlyosodik az élők vállára. A „hősi halottak” sirja fölött már fű nő, de az emberi örület hullámai még mindig nem akarnak végleg lecsillapodni.

A háború azonban nemcsak az emberek között végzett irtózatot pusztított, hanem az állatok között is. Egy francia mezőgazdasági lap, a „Vie Agricole” megállapítja, hogy a háborús örület aránylag még nagyobb pusztítást vitt véghez az állatok között, mint az „emberanyag”-ban.

Franciaország 955.000 lovat és öszvért veszített a harcokra 1914 júliusában. Ezek közül ugyanennek az évnél a végéig már 180.000 elhullott. Az egész háború alatt

Franciaország 1,140.000 vontatóállatot veszített. Ez a számítás figyelembe veszi a gránát-halálon kívül a harcokra szerzett betegségeket, a rossz táplálkozást, a megerőltetést is. Anglia körülbelül 326.000 állatot veszített. Olaszországnak 265.000 állata veszett oda. Németországnak 1,000.000 körül. Ausztria-Magyarország és Oroszország veszteségét egyenként 1,500.000-re becsülik. A háborús hatalmak — az Északamerikai Egyesült Államok kivételével — ló, szamar- és öszvér-állományuknak felét-kétharmadát veszítették az örület négy esztendeje alatt...

Ilyen arányban pusztultak a szegény állatok és haltak „hősi halált” gazdájuk mellett — de nekik legalább megvolt az a menteségük, hogy nem tudták, mit cselekszenek. Csak áldozatok voltak. Lómártírok.

A humánus angoloknak meg is esett a szívkük rajtuk és elhatározták, hogy a legközelebbi háborúban már csak vontatómotorokat alkalmaznak az ártatlan szamar, ló és öszvér helyett...

De mi lesz a szegény emberrel? Az pusztulhat a jövőben is, azért nem kár...

Felhívás a csoportok vezetőségeihez

Tapasztaljuk, hogy egyes helyeken a csoport vezetőség a tagkönyvek ki- és bejelentési rovatait nem tölti ki. Ezért felhívjuk a vezetőségek figyelmét, hogy a ki- és bejelentést eszközölni kell úgy a puhatáblás könyvekben, mint más kicserélt keménytáblás könyvekben, még mielőtt a könyvet a tagnak átadják. Valamint azon esetben is, ha a tag elutazik, vagy más csoporttól lép át. Ennek elmulasztása sok esetben kellemetlenséget okoz a tagoknak, valamint a központi adminisztrációban is zavart kelt.

A központi titkárság

NYILATKOZAT

Alulírott Szépe László ezennel kijelentem, hogy az 1937. év március hó 28-án az U. D. R. Sporttelepen történeteket sajnálom.

Elismerem a hibámat és a jövőben öntudatos szervezett munkához méltóan fogok viselkedni.

Előttünk: Szépe László
Szabó Sándor,
Gimmel Mihály,
Hollschwandner A.

Felmondták a zsilvölgyi kollektívszerződést

A zsilvölgyi bányáiparban foglalkoztatott munkások és a bányatársulat között fennállott kollektívszerződés július hó 1-én jár le. Ebben az ügyben az összes szakmai szervezetek képviselői május hó 9-én Petroseniben tanácskozásokat tartottak. A munkásság képviselői megvizsgálták az eddigi helyzetet és az új szerződés megkötésével kapcsolatos teendőket. Első sorban megállapítást nyert, hogy a kollektívszerződés egyes pontjai sérelmesek a munkásságra nézve, amelyeken változtatni kell és ezért a szerződés felmondását határozták el. Egyben megállapították azokat a követeléseket, amelyeket az új szerződés tárgyalásánál elő fognak terjeszteni. A béremelésre vonatkozó követelés 20%, tekintettel, hogy az utóbbi időben rendkívüli érezhetővé vált az összes közszükségleti és fogyasztási cikkek árának emelkedése. Minden bizonnyal a munkásküldöttek helyzete a hatalmas és gazdag bánya-kapitalistákkal szemben nehéz lesz, mert hiszen a tulsó oldalon van a pénz és a politikai hatalom, de a szervezett proletárok szolidaris összetartása erőt fog kölcsönözni a munkás-delegátusoknak arra, hogy engedékenységre bírják a fekete gyémánt uralt.

A norvég szakszervezetek fejlődése

A norvég szakszervezeti szövetséghez tartozó szakmai szervezetek taglétszáma rendkívül nagy fejlődést ért el az utóbbi év folyamán. A szakszervezetek taglétszáma 1936 január 1-én 208.173 volt és ez a szám 1937 január 1-én 257.558-ra, vagyis 49.385 taggal emelkedett.

NYILATKOZAT

Alulírott ezennel kijelentem, hogy a műhelytervezet határozata ellen tanusított magatartásommal szemben, a jövőben a legmesszebbmenő biztosítékot adom azért, hogy céltudatos szervezett munkához illően fogok viselkedni a mozgásban.

Előttünk:

Faragó Károly,
Szabó János

Schwager Adalbert

Vasesztergályos
az U. D. R. gépgyárban

Köszönetnyilvánítás.

ezúton fejezzük ki hálás köszönetünket mindazoknak, akik fájdalomk enyhítésében szívesek voltak részt venni és megjelentek szeretett hozzátartozónk

V A S I L E

temetésén. Ugyiszintén köszönetet mondunk azoknak, akik ezen gyászunkban közvetlenül, vagy közvetve részt vettek és azoknak, akik koszorukat küldtek és akik bármilyen módon igyekeztek fájdalomk enyhíteni.

Bernau család

HALOTTAINK

Sajnálattal közöljük alant az utóbbi hónapokban elhalt szaktársak neveit, kiknek hozzátartozói a következő segelekben részesültek:

Markó Arnold	Anina	2000	Lei
Pekár Károly	"	5000	"
Székely Lajos	Lupeni	4000	"
Papp Gábor	"	3000	"
Schut Jacob	Reșița	5000	"
Cristea Serafin	"	5000	"
Sarkadi Mihály	"	2000	"
Spinean Coriolan	"	"	"
Mareș Ioan	"	4000	"
Covrik Nicolae	"	5000	"
Fassbinder Lőrinc	"	5000	"
Olajos István	"	5000	"
Valter Anton	"	5000	"
Moser Balthazar	"	4000	"
Ungurean Ioan	"	3000	"
Augustin Franz	"	450	"
Schavel Iosif	Vulcan	2000	"
Petrișor Petru	Bocșa-Română	2000	"
Paulmichel Iosif	Petrița	3000	"
Comaniciu Ioan	Petroșani	2000	"
Pollák József	Brașov	2000	"

Az elhalt szaktársaink emlékét kegyelettel őrzi meg a szervezett vasmunkás-ság összessége.